

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część VII. Wydana i rozesłana dnia 2. lutego 1902.

Treść: (M 26 i 27.) 26. Ustawa o obrocie masłem, serem, masłem topionem, szmalcem wieprzowym i ich surogatami. — 27. Rozporządzenie, którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 25. października 1901, o obrocie masłem, serem, masłem topionem, szmalcem wieprzowym i ich surogatami.

26.

Ustawa z dnia 25. października 1901

o obrocie masłem, serem, masłem topionem, szmalcem wieprzowym i ich surogatami.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam co następuje:

§. 1.

Margaryna, szmalec margarynowy lub ser margarynowy w duchu ustawy niniejszej są to takie wytwory podobne do masła krowiego, masła topionego lub sera, w których zawarty tłuszcz nie pochodzi wyłącznie z mleka.

Oleomargaryna (margaryna) w duchu ustawy niniejszej jest to produkt tłuszczowy, który otrzymuje się przez topienie toju surowego i wydzielenie części stałych zawierających stearynę.

Przez tłuszcz sztuczny do potraw rozumie się w duchu ustawy niniejszej wyroby podobne do szmalcu wieprzowego, w których zawarty tłuszcz nie jest wyłącznie tłuszczem wieprzowym.

Tłuszczów niefałszowanych z pewnych rodzajów zwierząt i roślin nie uważa się za tłuszcze sztuczne do potraw.

§. 2.

Wyroby w §. 1 wymienione wolno wprowadzać w obrót tylko pod oznaczeniem odpowiadającym ich rzeczywistej jakości.

§. 3.

Na spożycie w krajach tutejszych nie wolno wprowadzać w obrót:

1. Mięszanin masła lub masła topionego z oleo-margaryną, margaryną, szmalcem margarynowym lub innymi tłuszczami do potraw. Używanie mleka lub śmietany do przemysłowego wyrobu margaryny lub szmalcu margarynowego jest dozwolone, o ile się bierze nie więcej jak 100 części wagi mleka lub temu odpowiadającej ilości śmietany na 100 części wagi tłuszczów nie z mleka pochodzących.

2. Margaryny, szmalcu margarynowego, oleo-margaryny lub sera margarynowego, których wyrób nie odpowiada przepisom §. 4go.

§. 4.

Ażebym ułatwić poznawanie margaryny, szmalcu margarynowego, oleomargaryny i sera margarynowego, przeznaczonych do handlu w krajach tutejszych, dodawać należy do tych wyrobów przy ich wyrabianiu odpowiedni dodatek nie zmieniający ich barwy, ani żadnej innej ich własności.

Nie podlega temu przepisowi oleomargaryna, przeznaczona do dalszego przetwarzania w tutejszo-krajowych fabrykach margaryny.

Postanowienia szczegółowe wydane będą drogą rozporządzenia.

§. 5

Kto chce wyrabiać sposobem przemysłowym oleomargarynę, szmalec margarynowy, ser marga-

rynowy lub tłuszcz sztuczny do potraw, winien, a to jednocześnie z podaniem w razie potrzeby o pozwolenie na utrzymywanie zakładu przemysłowego, wykazać Władzy przemysłowej lokale przeznaczone do wyrabiania, zachowywania, pakowania i trzymania na sprzedaż towarów, z wymienieniem kierowników przedsiębiorstwa i dozorców, jeżeli będą ustanowieni.

Co do przedsiębiorstw już istniejących podać należy odpowiednio uwiadomienie w przeciągu czterech tygodni od wejścia ustawy niniejszej w wykonanie.

O zmianie w lokalach lub osobach, co do których przepisany jest obowiązek uwiadomiania, donosić należy Władzy przemysłowej w przeciągu trzech dni.

Oleomargaryna, margaryna, szmалеc margarynowy, ser margarynowy i tłuszcz sztuczny do potraw są wyłączone od handlu obnośnego.

§. 6.

Przedsiębiorcy zakładów, w których wyrabia się oleomargarynę, margarynę, szmалеc margarynowy, ser margarynowy lub tłuszcz sztuczny do potraw, jakoteż ustanowieni przez nich kierownicy przedsiębiorstwa i dozorczy obowiązani są udzielać funkcjonaryuszom nadzoru (§. 13) na ich żądanie wyjaśnić co do metody wyrobu, rozmiarów przedsiębiorstwa i używanych w niem płodów surowych.

Z zastrzeżeniem służbowego zdania sprawy i uwiadomienia o wykroczeniach przeciw ustawie, funkcjonaryusze nadzoru obowiązani są zachowywać w tajemnicy fakta i urządzenia, o których powezną wiadomość przy wykonywaniu kontroli.

§. 7.

W lokalach, w których wyrabia się na sprzedaż, zachowuje lub pakuje masło lub masło topione, zabronione jest wyrabianie, zachowywanie, pakowanie lub trzymanie na sprzedaż oleomargaryny, margaryny, szmalcu margarynowego lub tłuszczu sztucznego do potraw. Podobnie w lokalach, w których ser wyrabia się na sprzedaż, zachowuje, pakuje lub trzyma na sprzedaż, zakazane jest wyrabianie, zachowywanie, pakowanie lub trzymanie na sprzedaż sera margarynowego.

Od tego postanowienia wyjęte jest zachowywanie i trzymanie na sprzedaż zapasów potrzebnych do handlu drobnego w publicznych lokalach sprzedaży, jakoteż pakowanie towarów tamże w handlu drobnym sprzedawanych. Jednakże oleomargaryna, margaryna, szmалеc margarynowy, ser margarynowy i tłuszcz sztuczny do potraw powinny być zachowywane w obrębie lokali sprzedaży w osobnych naczyniach do zapasów i w osobnych miejscach sklepu, oddzielonych od tych miejsc sklepu, które przeznaczone są na zachowywanie masła, masła topionego lub sera.

§ 8

Lokale przemysłowe i wszelkie inne miejsca sprzedaży tudzież kramy, w których margaryna, szmалеc margarynowy, oleomargaryna, ser margarynowy lub tłuszcz sztuczny do potraw, trzymane są na sprzedaż, powinny być opatrzone w miejscu w oczy wpadającym wyraźnym, nie dającym się zetrzeć napisem: „Margaryna“, „Szmалеc margarynowy“, „Oleomargaryna“, „Ser margarynowy“ lub „Tłuszcz sztuczny do potraw“.

§. 9.

Oleomargarynę, margarynę, szmалеc margarynowy i tłuszcz sztuczny do potraw wprowadzać należy w handel w krajach tutejszych w naczyniach (paka, kubel, beczka, puszka itp.) opatrzonych wpadającym w oczy paskiem barwnym, na którym pismem wyraźnym nie dającym się zetrzeć, podana ma być firma producenta i nazwa wyrobu w naczyniu zawartego.

Naczynia napełnione rzeczonymi towarami, o ile waga ich przenosi trzy kilogramy, opatrzone być mają, zanim będą oddane w handel, plombą urzędowo zarejestrowaną.

W przemysłowym handlu drobnym lub specjalnym wydawać należy margarynę i ser margarynowy owinięte w papier opatrzony przepisany paskiem barwnym.

Szczegółowe przepisy co do obrotu hurtownego i drobnego wyrobów w pierwszym ustępie oznaczonych i co do barwy owinięć, wydane będą drogą rozporządzenia.

§. 10.

W ogłoszeniach publicznych, listach umownych, rachunkach, listach przewozowych i wszelkich innych dokumentach w obrocie handlowym używanych a odnoszących się do dostawy oleomargaryny, margaryny, szmalcu margarynowego, sera margarynowego lub tłuszczu sztucznego do potraw wolno używać tylko takich oznaczeń towaru, które odpowiadają ustawie niniejszej i rozporządzeniom na zasadzie tej ustawy wydanym.

§. 11.

Producenci oleomargaryny, margaryny, szmalcu margarynowego lub sera margarynowego, którzy towar przeznaczony na wywóz lub do dalszego przetworzenia w tutejszo-krajowych fabrykach margarynowych wyrabiają odmiennie od postanowień zawartych w §§. 3 i 4, ustęp 1, winni uwiadomić o tem Władzę przemysłową piśmiennie podług przepisu §. 5.

Oleomargarynę, margarynę, szmалеc margarynowy i ser margarynowy wyrobione na wywóz lub do dalszego przetwarzania w tutejszo-krajowych fabrykach margaryny, zachowywać należy aż do ich

wysłania w osobnych lokalach, oddzielonych od innych lokali składowych. Funkcjonariuszom nadzoru, wzmiankowanym w §. 13 i innym z nimi równorzędnym, na ich żądanie, wykazać należy zapomocą ksiąg przemysłowych, listów z zamówieniami itp. otrzymane zamówienie a względnie wysłanie odnośnej ilości.

Fabryki, w których oleomargaryna, margaryna lub szmalec margarynowy odmiennie od postanowień zawartych w §§. 3 i 4, ustęp 1 są wyrabiane, nie mogą trzymać na sprzedaż lub sprzedawać masła lub masła topionego.

§. 12.

Do wyrobów tego rodzaju, który w §. 1 jest oznaczony, gdy nie są na to przeznaczone, żeby je ludzie spożywali, nie stosują się powyższe postanowienia ustawy niniejszej.

§. 13.

Funkcjonariusze nadzoru, oznaczeni w §. 2 ustawy z dnia 16. stycznia 1896, Dz. u. p. Nr. 89 z r. 1897, o kupezeniu żywnością i niektórymi przedmiotami użytkowymi, tudzież ci, którzy są z nimi równorzędni, mają prawo wchodzić do tych lokali, w których masło, masło topione, ser, oleomargaryna, margaryna, szmalec margarynowy, ser margarynowy lub tłuszcz sztuczny do potraw są wyrabiane, zachowywane, pakowane lub trzymane na sprzedaż, odbywać tam rewizje i brać próbki. W tym względzie postępować należy według postanowień ustawy z dnia 16. stycznia 1896, Dz. u. p. Nr. 89 z r. 1897.

§. 14.

Rząd mocen jest zakazać sprzedaży przemysłowej masła, jeżeli ilość tłuszczu w niem zawartego nie dochodzi do oznaczonej granicy, albo jeżeli ilość wody lub soli w niem zawartej przestępuje oznaczoną granicę.

§. 15.

Przekroczenie popełnia ten:

1. kto wbrew przepisom §. 13go wzbrania wstępu do lokali, wzięcia próbki lub wykonania rewizji;

2. kto wbrew postanowieniom §. 6go odmawia żadanego wyjaśnienia lub udziela świadomie fałszywego wyjaśnienia;

Karą za to jest areszt od jednego aż do czterech dni lub grzywny od 10 aż do 200 K; jeżeli w przeciągu trzech lat od poniesienia kary sprawca popełni ponownie takie samo przekroczenie, karze się go aresztem od trzech dni aż do trzech tygodni i można prócz aresztu naznaczyć grzywny w kwocie 50 aż do 500 K.

§. 16

Przekroczenie popełnia, kto celem łudzenia w handlu i obrucie:

1. wyrabia jedną z mięszanin według §. 3, l. 1 niedozwolonych;

2. sprzedaje, trzyma na sprzedaż lub w obrót wprowadza takie mięszaniny;

3. wyrabia, sprzedaje lub wprowadza w obrót oleomargarynę, margarynę, szmalec margarynowy lub ser margarynowy bez dodatku, który według §. 4 jest potrzebny;

4. sprzedaje, wystawia na sprzedaż lub wprowadza w obrót pod fałszywem oznaczeniem przedmioty jadalne w §. 1 wymienione;

5. sprzedaje, trzyma na sprzedaż lub wprowadza w obrót oleomargarynę, margarynę, szmalec margarynowy i tłuszcz sztuczny do potraw wbrew postanowieniom §. 9go bez przepisanych tamże oznaczeń lub plomb.

Karze się za to aresztem od jednego tygodnia aż do trzech miesięcy, z którym można połączyć grzywny aż do 1000 K lub grzywnami od 10 aż do 1000 K. Zarazem można orzec publiczne ogłoszenie wyroku w dzienniku urzędowym i w innym dzienniku publicznym.

Jeżeli sprawca popełni ponownie to przekroczenie w przeciągu trzech lat, karze się go aresztem od jednego tygodnia aż do trzech miesięcy, z którym można połączyć grzywny od 10 aż do 1000 K. Zarazem orzec należy publiczne ogłoszenie wyroku w dzienniku urzędowym i w innym dzienniku publicznym.

§. 17.

Przekroczenie popełnia:

Kto w inny sposób działa wbrew postanowieniom ustawy niniejszej lub rozporządzeń Rządu wydanych na zasadzie §§. 4, 9 i 14.

Karze się za to aresztem od trzech dni aż do trzech miesięcy, z którym można połączyć grzywny aż do 1000 K lub grzywnami od 10 aż do 1000 K.

§. 18.

Postanowienia karne §§. 15 aż do 17 włącznie ustawy niniejszej stosują się tylko wtedy, gdy czyn nie uzasadnia istoty takiego czynu karygodnego, który podlega cięższej karze.

Postanowienia karne §§. 9, 10 i 11 ustawy z dnia 16. stycznia 1896, Dz. u. p. Nr. 89 z roku 1897, o kupezeniu żywnością i niektórymi przedmiotami użytkowymi, stosują się do czynów podlegających postanowieniom karnym §§. 15 aż do 17

ustawy niniejszej tylko w takim razie, jeżeli czyny te popełnione zostały, zanim ustawa niniejsza weszła w wykonanie.

Zresztą postanowienia ustawy o kupczeniu żywnością stosują się także do wyrobów będących przedmiotem ustawy niniejszej.

Postępowanie i wydawanie wyroków co do przekroczeń w ustawie niniejszej przewidzianych, należy do sądów powiatowych.

§. 19.

Ustawa niniejsza nabywa mocy obowiązującej w trzy miesiące od dnia ogłoszenia.

§. 20.

Wykonanie ustawy niniejszej poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych, Mojemu Ministrowi sprawiedliwości, Mojemu Ministrowi handlu i Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Wiedeń, dnia 25. października 1901.

Franciszek Józef r. w.

Koerber r. w.

Spens r. w.

Call r. w.

Giovanelli r. w.

27.

Rozporządzenie Ministerstw spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, handlu i rolnictwa z dnia 1. lutego 1902,

którem wydaje się postanowienia wykonawcze do ustawy z dnia 25. października 1901, Dz. u. p. Nr. 26 z r. 1902, o obrocie masłem, serem, masłem topionem, szmalcem wieprzowym i ich surogatami.

Na zasadzie ustawy z dnia 25. października 1901, Dz. u. p. Nr. 26 z r. 1902, o obrocie masłem, serem, masłem topionem, szmalcem wieprzowym i ich surogatami, rozporządza się co następuje:

Artykuł I.

(Do §. 4 ustawy.)

Do tłuszczów i olejów, używanych przy wyrobie margaryny, szmalcu margarynowego, oleomargaryny i sera margarynowego, przeznaczonych na handel w krajach tutejszych, dodawać należy oleju sezamowego.

Dodatek ten wynosić ma na 100 części wagi tłuszczów i olejów użytych do wyrobu margaryny i szmalcu margarynowego, jakoteż oleomargaryny najmniej 10 części wagi; do wyrobu sera margarynowego najmniej 5 części wagi.

Oleju sezamowego dodawać należy podczas mieszania lub przetapiania tłuszczów. Olej sezamowy dodać się mający powinien wywoływać następującą reakcję:

Gdy mieszaninę 0.5 objętości oleju sezamowego z 99.5 objętości oleju bawelnianego lub oleju z orzechów ziemnych skłóci się ze 100 częściami objętości kwasu solnego dymiącego o ciężarze właściwym 1.19 i kilku kroplami dwuprocentowego roztworu alkoholowego furfurołu, kwas solny osiadający pod warstwą oleju przybrać powinien wyraźne czerwone lub błękitnawo-czerwone zabarwienie. Furfurol do wywołania reakcji użyty, powinien być bezbarwny; ostatecznie może być żółto zabarwiony.

Oleomargaryna, przeznaczona do dalszego przetworzenia w tutejszo-krajowych fabrykach margaryny, do której stosownie do §. 4, ustęp 2 ustawy z dnia 25. października 1901, Dz. u. p. Nr. 26 z r. 1902, nie dodaje się oleju sezamowego, nie powinna być zabarwiona.

Artykuł II.

(Do §§. 5, 8 i 11 ustawy.)

Lokale przeznaczone do wyrabiania, zachowywania i pakowania oleomargaryny, margaryny, szmalcu margarynowego, sera margarynowego i tłuszczu sztucznego do potraw, powinny być oznaczone w miejscu w oczy wpadającym, wyraźnym, czytelnym, nie dającym się zetrzeć napisem, wyrażającym, do jakiego celu owe lokale są przeznaczone.

Lokale przemysłowe i wszelkie inne miejsca sprzedaży, licząc tu i kramy, w których wyroby wymienione w ustępie pierwszym, trzymane są na sprzedaż, powinny być opatrzone napisem w §. 8 ustawy z dnia 25. października 1901, Dz. u. p. Nr. 26, przepisany.

Lokale składowe, w których zachowuje się oleomargarynę, margarynę, szmalec margarynowy, ser margarynowy, wyrobione na wywóz lub do dalszego przetworzenia w tutejszo-krajowych fabrykach margaryny, opatrzyć należy w sposób oznaczony w pierwszym ustępie napisem wyrażającym przeznaczenie towaru.

Artykuł III.

(Do §. 9 ustawy.)

Pod względem zewnętrznego oznaczania oleomargaryny, margaryny, sera margarynowego, szmalcu

margarynowego i tłuszczu sztucznego do potraw, trzymać się należy następujących postanowień, a mianowicie:

- a) Naczynia, w których oleomargaryna, margaryna, szmaliec margarynowy lub tłuszcz sztuczny do potraw wprowadza się w handel w krajach tutejszych, powinny być opatrzone czerwonym paskiem wstęgowatym, nie dającym się zetrzeć, na którym wyraźnymi czytelnymi głoskami czarnymi, zetrzeć się nie dającymi, wyrażona być ma firma fabrykanta i nazwa wyrobu w naczyniu zawartego.

Ten pasek czerwony umieszczony być ma równolegle względem powierzchni dolnego brzegu, w odległości najmniej 3 *cm* poniżej górnego brzegu naczynia i powinien opasywać bez przerwy całe naczynie. Pasek nie powinien leżeć na obręczy lub listwie opasującej naczynie.

- b) Pasek czerwony powinien mieć szerokości najmniej 10 *cm*, głoski napisu wyrażającego nazwę towaru (oleomargaryna, margaryna, szmaliec margarynowy lub tłuszcz sztuczny do potraw), powinny mieć najmniej 3 *cm* wysokości. Długość wyrazu, oznaczającego nazwę towaru, powinna wynosić najmniej ośm razy a nie więcej jak dwanaście razy więcej niż wysokość głosek.

U naczyń okrągłych lub owalnych (beczek, puszek, kubłów itp.), jeżeli największa średnica ich pokrywy wynosi mniej jak 40 *cm*, ale więcej jak 10 *cm*, szerokość paska czerwonego, wysokość głosek i długość wyrazu, podającego nazwę towaru, może być do połowy zmniejszona. Stosuje się to i do naczyń graniastych, jeżeli najdłuższy brzeg pokrywy wynosi mniej jak 40 *cm*, ale więcej niż 10 *cm*. U naczyń kształtu wyżej oznaczonego, jeżeli największa średnica ich pokrywy a względnie najdłuższy brzeg pokrywy ma 10 *cm* lub mniej, można szerokość paska i wysokość głosek, jakoteż długość wyrazu, podającego nazwę towaru, zmniejszyć do trzeciej części przepisanej miary.

- c) Firma fabrykanta może być umieszczona poniżej lub obok nazwy towaru. Lecz w pierwszym przypadku zostawać powinno w czerwonym pasku, między nazwą towaru a firmą wolne miejsce najmniej 1 *cm* szerokie, w drugim zaś przy braku znajdująca się ma między nazwą towaru a firmą sześciorożna pełna gwiazdka czarnej barwy, nie dająca się zetrzeć, której średnica powinna wynosić najmniej tyle, co połowa wysokości głosek użytych do oznaczenia nazwy towaru.

- d) Rzeczony napisy nie powinny wystawać poza brzeg czerwonego paska, ale trzeba je na nim najmniej dwa razy powtórzyć, w taki sposób, żeby leżały na dwóch przeciwległych stronach naczynia.

- e) Jeżeli naczynie ma pokrywę, umieścić należy napisy także na jej górnej stronie, u beczek także na obu dnach. W miejscach tych wykonywa się napisy bezpośrednio, to jest bez czerwonego paska, wyraźnymi, czytelnymi głoskami czarnymi, nie dającymi się zetrzeć.

- f) Na naczyniach, lecz nie w obrębie czerwonego paska, można także umieścić cechę ochronną, znak towarowy lub fabryczny producenta, jakoteż nazwisko, cechę ochronną, znak towarowy sprzedawcy. Wszakże nie wolno używać do tego takich oznaczeń, które mogłyby stać się powodem do złudzenia pod względem rodzaju lub jakości towaru zawartego w naczyniu (np. „margaryna śmietankowa“).

- g) Plomby zarejestrowane, u naczyń napełnionych, więcej niż 3 *kg* ważących, powinny mieć najmniej 1 *cm* średnicy i powinny być wyraźne.

- h) W handlu przemysłowym drobnym lub na sztuki, owinięcia papierowe do margaryny i sera margarynowego powinny mieć w środku pasek czerwony, najmniej 2 *cm* szeroki, prostoliniowy, łączący bez przerwy brzegi najbardziej od siebie oddalone.

- i) W handlu przemysłowym drobnym lub specjalnym wydawać wolno oleomargarynę, szmaliec margarynowy i tłuszcz sztuczny do potraw, tylko bezpośrednio z naczyń oryginalnych, przez fabrykanta w handel wprowadzonych, albo z naczyń na zapasy; te ostatnie zaś powinny być oznaczone w sposób odpowiadający postanowieniom podanym pod lit. a) aż do e) a względnie f).

- k) Jeżeli margaryna lub ser margarynowy mają być w obrocie, czy to hurtownym czy drobnym, sprzedawane lub na sprzedaż trzymane w bryłach regularnych, powinny one mieć kształt kostkowy. Na kostkach tych powinien być wyciśnięty napis „margaryna“, „ser margarynowy“.

Artykuł IV.

(Do §. 11 ustawy.)

Fabrykanci obowiązani są utrzymywać osobne rejestry tych wyrobionych ilości zapasowych i dostawowych oleomargaryny, margaryny, szmalcu margarynowego i sera margarynowego, które wyrobione zostały na wywóz lub do dalszego przetworzenia w tutejszo-krajowych fabrykach margaryny i winni dozwalać funkcjonariuszom nadzoru przeglądania tych rejestrów.

Artykuł V.

Postanowienia ustawy z dnia 25. października 1901, Dz. u. p. Nr. 26 z r. 1902, jakoteż niniejszego rozporządzenia, stosują się odpowiednio do takich wyrobów podobnych do masła krowiego lub masła topionego albo tłuszczu wieprzowego, które otrzymuje się bez użycia tłuszczu mlecznego a względnie wieprzowego, jakoteż do tych mięszanin tłuszczowych do oleomargaryny podobnych, które wyrabia się przez zmieszanie tłuszczów zwierzęcych lub roślinnych stałych lub półmiękkich (np. łoju, *premier jus*, oleomargaryny, stearyny z nasion bawełny itp.) ze sobą lub z olejami tłustymi.

Tłuszcze niefałszowane pewnych rodzajów zwierząt i roślin wolno wprowadzać w handel tylko z oznaczeniem odpowiadającym ich rzeczywistej jakości.

Artykuł VI.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w wykonanie w trzy miesiące od dnia ogłoszenia.

Koerber r. w.

Spens r. w.

Call r. w.

Giovanelli r. w.